

**Παγκόσμια και περιφερειακή αντιμετώπιση ζητημάτων προστασίας των προσφύγων \***

*Η Εκτελεστική Επιτροπή,*

*Αναγνωρίζοντας* ότι οι υποβόσκουσες αιτίες των μη ηθελημένων και μεγάλης κλίμακας μετακινήσεων των πληθυσμών είναι πολύπλοκες και αλληλένδετες και ότι καλύπτουν σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ακόμη και στις περιπτώσεις των ένοπλων συρράξεων, της φτώχειας και του οικονομικού χάους, των πολιτικών διαφωνιών, των εθνικών και διεθνικών εντάσεων καθώς και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, και ότι η διεθνής κοινότητα οφείλει να αντιμετωπίσει αυτό το θέμα με τρόπο αποτελεσματικό και σφαιρικό,

*Επιβεβαιώνοντας* σχετικά το Πόρισμα Νο 40 (XXXVI) για τον Εθελοντικό Επαναπατρισμό, όπου αποτυπώνεται ότι η φύση των αιτίων αποτελεί το επίκεντρο του ζητήματος των λύσεων και ότι οι διεθνείς προσπάθειες πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην εξάλειψη των αιτίων δημιουργίας προσφυγικών ρευμάτων, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την πρόληψη των προσφυγικών ρευμάτων είναι η ικανή πολιτική θέληση των άμεσα ενδιαφερομένων κρατών να επιλύσουν τις αιτίες που αποτελούν τη ρίζα αυτών των μετακινήσεων των προσφύγων,

*Υπενθυμίζοντας* ότι ενθάρρυνε την Ύπατη Αρμοστεία να αναλάβει συμβουλευτικό ρόλο για τις δυνατότητες που υπάρχουν και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στις περιοχές που αντιμετωπίζουν τα πολύπλοκα προβλήματα των αναγκαστικών μετακινήσεων των πληθυσμών με στόχο την παροχή διεθνούς προστασίας σε όσους την έχουν ανάγκη,

*Υπογραμμίζοντας* ότι η πρόληψη και η ρύθμιση αυτών των καταστάσεων μπορούν να οδηγήσουν την Ύπατη Αρμοστεία να υπερβεί τις καταστατικές της αρμοδιότητες και εξουσίες,

*Υπογραμμίζοντας*, επιπλέον, ότι τα πρόσωπα που μετακινούνται εντός της επικράτειας της χώρας καταγωγής τους παραμένουν στην εδαφική δικαιοδοσία της πατρίδας τους και ότι η πρωταρχική υποχρέωση για την ευημερία και την προστασία τους ανήκει στο ενδιαφερόμενο κράτος,

*Συνειδητοποιώντας* ότι η μη ηθελημένη μετακίνηση, εκτός από την ανθρώπινη δυστυχία που προκαλεί, μπορεί να δημιουργήσει σημαντικά διαπεριφερειακά βάρη και να πλήξει την ασφάλεια και τη σταθερότητα σε περιφερειακό επίπεδο,

*Αναγνωρίζοντας* τον επιθυμητό χαρακτήρα της σφαιρικής και αποτελεσματικής αντιμετώπισης από τη διεθνή κοινότητα των προβλημάτων των προσφύγων και των μετακινούμενων πληθυσμών, καθώς και των βαθύτερων αιτίων που προκαλούν αυτές τις μετακινήσεις, ενισχύοντας το δυναμικό προετοιμασίας και αντιμετώπισης των καταστάσεων επείγοντος χαρακτήρα, παρέχοντας αποτελεσματική προστασία και εφαρμόζοντας διαρκείς λύσεις:

α) Υπογραμμίζει ότι τα κράτη υποχρεούνται να πληρούν τις προϋποθέσεις που δεν θα αναγκάζουν τους ανθρώπους να διαφεύγουν φοβούμενοι, να σέβονται τον θεσμό του ασύλου και να δημιουργούν κλίμα ευνοϊκό για τον εθελοντικό επαναπατρισμό, να υιοθετούν μέτρα με τα οποία καλύπτονται βασικές ανθρωπιστικές ανάγκες και να συνεργάζονται με τις χώρες στις οποίες η μαζική παρουσία των προσφύγων δημιουργεί σοβαρό πρόβλημα,

β) Επιβεβαιώνει τη σημασία της σφαιρικής αντιμετώπισης στο πλαίσιο της οποίας η Ύπατη Αρμοστεία έπαιξε έναν σημαντικό ρόλο με την παρουσία της και τις δραστηριότητές της στις χώρες καταγωγής καθώς και στις χώρες ασύλου, ειδικότερα με τη διαδικασία CIREFCA, το Σφαιρικό Σχέδιο Δράσης και τον επαναπατρισμό στη Μοζαμβίκη, και υπενθυμίζει ότι καταστατική αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας είναι η προαγωγή του εθελοντικού επαναπατρισμού αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων της ενθάρρυνσης του διαλόγου μεταξύ όλων των άμεσα ενδιαφερομένων μερών και της διευκόλυνσης της μεταξύ τους επικοινωνίας, ενεργώντας ως μεσολαβητής ή ως διάυλος επικοινωνίας,

---

\* Μετάφραση και επιμέλεια: Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα.

γ) Υπογραμμίζει την αξία της περιφερειακής συνεργασίας για την επίλυση του προβλήματος της μη ηθελημένης μετακίνησης των πληθυσμών με τρόπο ώστε να αντιμετωπίζεται και η πολιτική διάσταση των αιτίων,

δ) Υπενθυμίζει ότι, ελλείψει πλαισίου για την προαναφερόμενη αντιμετώπιση, οι αρχές της προστασίας των προσφύγων πρέπει να διέπουν το σύνολο της διαδικασίας που οδηγεί σε λύσεις και ότι οι κανόνες πρέπει να εφαρμόζονται με τρόπο συστηματικό,

ε) Ενθαρρύνει τα κράτη, όπως συντονιζόμενα και σε συνεργασία μεταξύ τους και με τους διεθνείς οργανισμούς, ανάλογα με την περίπτωση, να εξετάσουν, κατά την αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων της μετακίνησης των πληθυσμών, το ενδεχόμενο υιοθέτησης σφαιρικών λύσεων βασισμένων στην προστασία. Και υιοθετεί ως ουσιαστικά, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων, τα παρακάτω σημεία :

i) την προστασία όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος στη ζωή, στην ελευθερία, στην ασφάλεια του ατόμου, καθώς και στη μη υποβολή σε βασανιστήρια ή σε άλλους τρόπους σκληρής, απάνθρωπης, ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, του δικαιώματος του κάθε ανθρώπου να αναχωρεί από τη χώρα του και να επιστρέφει σε αυτήν, της αρχής της μη διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των μειονοτήτων και του δικαιώματος στην ιθαγένεια,

ii) την προαγωγή της δημόσιας τάξης με την υιοθέτηση εθνικών νομικών και δικαστικών διαδικασιών,

iii) τον σεβασμό του θεσμού του ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της θεμελιώδους αρχής της μη επαναπροώθησης και της διασφάλισης της διεθνούς προστασίας σε όλα τα πρόσωπα που την έχουν ανάγκη,

iv) τα μέτρα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διεθνούς αλληλεγγύης και της ισότιμης κατανομής των βαρών,

v) τη στήριξη μακροπρόθεσμης βιώσιμης ανάπτυξης,

vi) την ενσωμάτωση των προγραμμάτων ανάπτυξης κατά την φάση παροχής βοήθειας, ενδυναμώνοντας το εθνικό δυναμικό των χωρών ασύλου ,

vii) τη στήριξη μέτρων επαναπροσαρμογής, επανένταξης και ανοικοδόμησης που αποτελούν το θεμέλιο της βιωσιμότητας του επαναπατρισμού,

viii) την πληροφόρηση που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για θέματα προσφύγων και μεταναστών, τόσο στις χώρες υποδοχής όσο και στις χώρες καταγωγής, ειδικότερα στο πλαίσιο της καταπολέμησης της ξενοφοβίας και του ρατσισμού,

ix) την υιοθέτηση και την προαγωγή μηχανισμών που αποσκοπούν στο να αποφευχθεί ή να μειωθεί η παρουσία συρράξεων, στο μέτρο που αυτές περικλείουν τον κίνδυνο μετακίνησης των πληθυσμών,

x) τα μέτρα συμβιβασμού, όταν είναι αναγκαία και δυνατά, ειδικότερα την περίοδο που ακολουθεί τη σύρραξη, ώστε να διασφαλίζεται ο διαρκής χαρακτήρας των λύσεων,

xi) την εκπαίδευση για την ειρήνη και για τα δικαιώματα του ανθρώπου, σε επίπεδο κοινοτικό, τόσο στις χώρες καταγωγής όσο και στις χώρες ασύλου.

στ) Καλεί την Ύπατη Αρμοστεία να προσφέρει την υποστήριξή της για τη διατύπωση του περιφερειακού τρόπου αντιμετώπισης των προαναφερόμενων προβλημάτων και να συνδράμει τα κράτη να εξετάσουν, με συστηματικότερο τρόπο, πού και πώς μπορούν να αποβούν οι προτεινόμενες λύσεις κατάλληλες και εφικτές.